

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Égész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4 sz.

Fegyenczek tapasztalatai.

Írta: A 12. számú fegyencz. Gyűjtötte és kiadta dr. Jäger János fegyintézeti lelkész. * Magyarra átdolgozta *.

1. Érv halálra ítélt emlékezései és vallomása.

18... évben — 22 éves voltam mindössze — gyilkosság miatt az esküdtszék által halálra ítéltettem, majd kegyelmet kapva, büntetésem életfogytiglani fegyházra változtatott.

Hosszu 25 év múlva, mely idő alatt nevet nem, hanem csak számot viseltem s 25 évig csak „Te”-nek szólítottam, az uralkodó kegye folytán — mert a fegyházban jól viselkedtem s átkozott, örült féltékenység következtében végrehajtott tettenet (vetélytársaira losbe álltam s azt hidegvérrel előltem) a lelkész előtt igen megbántam — szabadlábra helyeztettem.

Hogy minden egyes halálra ítélt egyémmel szemben szíven s lelkem mélyéből szármalnat érzek, terénészetes az oly férfinál, ki elítéltetésének napjától megkegyelmeztetéséig, éjjel s nappal csak az a kérdést intézte a sorshoz: „Le fogja vágni nyakadat a hóhér?”

A legnagyobb érdeklődéssel olvastam mindazt, mi utóbbi időkben a halálbüntetésre vonatkozólag íratott s mondhatom, hogy az állam sokkal szigorubb a gyilkossal, mint az áldozatával szemben.

Ki alkothat magának fogalmat arról, hogy mit jelent az, minden testi és szellemi foglalkozást nélkülözve, kényszerzubbonyban ülni; állandóan maga előtt látni a vesztőhelyet, minden ajtózárasra ijeden összerozemni s a fegyvár órájának ütéseit heteken keresztül, éjjel-nappal egyenkint megszámolni?

Ha sikerül is néhány perczre elszunyadnia s a fenyegető sororát megfedekeznie, nonsokára izzadságban fátyolva felriad az elítélt; nem nyikorgott egy lakat, nem lépett be a fegyházizangató, hogy kibírdesse, miszerint az uralkodó nem élt kegyelmi jogával s így holnap reggel hat órákor ki fognak végezni? Hílu Isten! Csak örült vízió volt! Még élhetsz, a legfőbb törvényszék még nem beszélt s fejed még helyén van. De meddig? Még nyolcz nap s a legfőbb bíróság, hol fellebbezésedet tárgyalják, meghozza ítéletét. Semmi kötszég, az ítélet köd-

veződen lesz, hiszen csak azért fellebeztél, hogy néhány héttel tovább látsasd a napot!... S az ítélet azonnal jogerős! Hát az uralkodó kegyelme? Bizonytalan tényező! Az uralkodó csak akkor kegyelmez, ha az ügyész téged kegyelmébe ajánl! Meg fogja ezt tenni?

Hányszor kérdeztem örömtől: „Gondolja, hogy kegyelemre számíthatok?” És hányszor felelt az — meggyőződése ellen — csakhogy megnyugtasson: „Bizonyosan”. Éreztem, hogy azért ő sem hisz biztatásának. Órákon át leskelődtem áldozatomra s úgy löttem le, akárcsak egy állatot, tehát úgy cselekedtem, mint a hogyan azt az ügyész válboszédében jellemezte: ezirikus meggon-dolással.

S mégis így éreztem, hogy nem vagyok gyilkos, hogy nem érdemeltem meg, miszerint egy darab deszkára csatoljanak s egy bárdütessel a másvilágra küldjenek.

Miért nem bívtam ki ellenfeleimet pisztolypárba, hogy ott lepuflantsam? Akkor nem ítélték volna halálra, hanem néhány évre bezártak s azután a gavallérok soriba ismét felvettek volna. Nevemet talán éppen azon újságok, melyek ma szitkokkal s gyűlölködéssel gyilkosként emlegetnek, pártomat fognak. Vidéken az emberek nem parbojznak, ott más, rövidített olv divik: „Szemet szemért, fogat fogért.”

Rszketve vártam a legfelsőbb bíróság döntését. Ez volt az utolsó állomás a vesztőhely előtt. Minden perczben utána beléphetett az igazgató s közölheti velem, hogy már nincs mit remélnem, de — mondhatok még egy utolsó kívánságot, melyet — ha lehetséges, teljesíteni fognak. Már nem is voltam ember, hanem a megtestesült szerenesédségség és félelem. Ételhez nem nyultam; esontváz lett belőlem, mely már alig tudott állni a lábán.

Ha a végigszenvedett kínok feletti düh erőt vett rajtam, azt magyariztam örömeck, miszerint az állam csak azért etet és itat s csak azért vigváz rába, hogy az „oldadásból”, mely nélkülem nem lenne megtartható, ne hiányozzak. Éppen úgy etetnek, mint a hogyan az hajdanában a ezirkuszok számára történt.

Azért hogy felebbezésem elutasított, az örösi idegfeszültség engedett. Tudtam már sirni s ez esillapítólag hatott. Amnyira közombos lett előttem minden, hogy néhány órára már aludni is bírtam. Ezen időben már

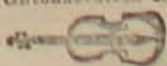
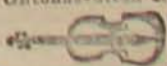
* Először megjelent a Hans Gross-féle „Archiv”-ban.

Első magyar vill. erőre berend. hangszeregyár

honvédség, valamint a m. kir. csendőrségi szervezett szállította és a Ludovika Akadémia házi hangszerekből, a Oszkai és a szabadelmasott Rákóczi tárogató fellalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

STOWASSER JÁNOS

osán árvai és kővári udvari szállító, a m. kir. kocsis hadvezér, a m. kir.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása ólson eszközöltetnek. Argyeznek minden hangszerről külön küldetik.  Magyarországi legnagyobb vonós és fuvó hangszerek gyára. 

a másvilági élettel is kezdtem foglalkozni. Öröm szabadgondolkodó létére azt magyarázgatta, hogy a halállal mindennek, de mindennek vége: „Ne törődjék a halállal s a miatt ne csináljon magának gondokat. Remélhetőleg nem oly buta, hogy egy túlvilági életben higgyen?”

A biblia pokla nem lehetett sokkal rosszabb, mint ez a testi s lelki pokol, melyben most voltam. Még mindig hisztem engemet az állam az elrettentéstan kedvéért a cirikus számára? Eljött védöm s vigasztalt. Úgy láttam, hogy ő sem bizik túlságosan a kegyelmi kérvény sikerében s így leszámoltam a földi élettel. Félelmem és bátortalanságom elszórt s a 19. század humanitása feletti gunyolódásaimmal s azzal hosszantottam a fegyházi lelkészt, hogy a társadalmat egy afrikai törzsszel hasonlítotam össze, mely azért hisz, hogy azután meggyed.

Máskor ismét óriási félelem fogott el s átkoztam az emberiséget, mely engemet *ezerszeresen* öl meg, holott én ellenfelemlert egy jól célzott lövéssel a másvilágba küldöttem.

Az első elítéltetésem óta elmúlt hat hét alatt — s ezt elemi erővel éreztem — bűnböjtöm tettemért s biztosra vettem, hogy az ilyenek az Isten is megbocsát.

Egyszer, nyolcz órakor este, a midőn már elnémult a fegyenckek ájtatos dala s én elalvó félben feküdtem ágyamon, kules nyikorgott a zárban s az ajtón belép az igazgató, mögötte két hivatalnok. Éreztem, hogy arcom hamuszínüvé vált. Testemen reszketés futott végig. Végre! Holnap reggel hatkor.

„Maradjon csak fekvő”, szolt az igazgató, „nem akarom cél nélkül izgatni. Ő Felsege a király, legkegyelmesebb urunk, életének megkegyelmezzett s büntetését életfogytiglani fegyházra változtatta.”

Egy szót sem voltam képes kiejteni.

„Ígérj meg”, folytatta a jószívű ember, „hogy nem tesz kárt magában, akkor bilincseit levetetem s a hivatalnokkal egy félóra sétára mehet. Tudom, hogy a zárka most szük lesz önnek.”

Ünnepélyesen megígertem, hogy nem fogok öngyilkosságot elkövetni, ruháimba bujtam, kezet csókoltam az igazgatónak s a tisztviselővel kimentem a szabadba. Nem tuzok, de úgy éreztem magamat, mint ha ujjá-azülettem volna.

Büntetésem töltése közben egy rabtársam halálra ítéltetett. Hallottam, hogy állítják össze a vesztőhelyet s ablakomból végig is nezhette-m volna az ítélet végrehajtását, de nem voltam erre képes.

Saját kíndólsáim túlörösen s horzasztóan voltak emlékezetembe véve. Azokra visszagondolva kérdeim: a vesztőhelyre vánszorgó ity elítélteken ugyan mi emberi marad? Élő hullák, összetört emberek!

18. évben ideiglenesen szabadlábra helyeztettem. Ez ugyan igen mély benyomást tett rám, de még sem volt

elég erős ahhoz, hogy eltörölje s megbocsájtassa velem azt a mély benyomást, melyet a hat hétig tartó élet és halál közötti reszketés bennem keltett.

2. Türedékek egy visszaeső életéből.

Irta: K. G. 1t. azímu fegyencz.

Ha a legtöbb ember nem érti, miszerint emberek éveken át, kik megismerkedhettek a fegyházzal, azon helylyel, melynek már említése is iszonyt kelt, hogyan lehetnek visszaesők, hogyan tehetik ezek aranyszabadságukat ismét veszélynek ki, úgy én pedig első szabadlábra helyeztetésemkor még sokkal kevésbé értettem azon emberek felfogását, kik azt hiszik, hogy semmi sem egyszerűbb és könnyebb annál, mint ismét tisztességes embernek lenni. Már a fegyházban megismerkedtem a felfogás ellenkezőjével.

Mint ujoncz, jogom volt ahhoz, hogy büntetésem háromnegyed részének kitéltése után időleges szabadlábra helyeztetsem. Magaviseletem kifogástalan volt: még csak egy feltétel teljesülése hiányzott tehát: egy eugemet három havi időtartamra — ennyi volt büntetésem egy negyede — foglalkoztató munkaadó.

Biztosra vettem, hogy ezen feltételnek is meg tudok majd felelni, hiszen még egészen fiatal ember voltam s azt hittem, hogy első botlásom miatt csak nem fognak velem túlszigoruan bánni s azonkívül tudtam, hogy szülővárosomban van elég munkaadó.

Rokonaim s én bizgalommal iparkodtunk, hogy munkaadót találjunk, de *hiába!* Az egész városban nem akadt senki. Még azok között sem, kiknek műveltsége meg kell, hogy mondja, itt egy fiatal megtévedt embernél, mi forog kozkán?

Még ma is — sok év után — elfog a keserűség, ha szülővárosom akkori szükkeblőségére gondolok, melynek köszönhetem, hogy javithatatlan gonosztevő lett belőlem.

Egész büntetési időmet le kellett ülnöm.

Házamban a legesekélyebb bizalommal sem találkoztam. Kénytelen voltam tehát idegenbe menni. Kikerültem az országuttra. Kevés ember tudja, hogy ezen egyszerű mondat tulajdonképpen mit jelent.

Csavargókkal s naptlopokkal mindonféle csárdákban s hobujokban a legszorosabb érintkezésbe lépve, magam is azzá lettem azon törvény szerint, hogy minden környezet egy ok, melynek ránk való hatása pontosan arányos ahhoz való viszonyunkhoz.

Mikor az országuttra kerültem, igaz, szabadult fegyencz voltam, de mégis gavallér voltam az országuttrak testileg és erkölcsileg teljesen züllött szometje között.

Ezen élősdiek az állam testén s a nyáraspolgárok szükkeblőségé tulajdonképpen oka annak, hogy belőlem is ily élősd lett.

Megundorodtam végre ettől az élettől s az erkölcsi

A legjobb órák,

legszebbek és legegyszerűbbek, egyszerűbbek a legdrágábbakig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jóállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

működésnél Szegeden,
Javítások 5 évi jóállás mellett,
Arjegyzék ingyen!

züllöttség ezen iszapjából egy fokkal *feljebb* vettem magamat: ismét gonosztevő lettem. Ezen változás most már éveken keresztül, egyformán ismétlődik: gonosztevő, csavargó, gonosztevő, csavargó — *köszönet a szükkeblűségnek!*

Hogy miért nem emelkedtem ki saját erőmmel az iszapból? Mert mindent elveszítettem, mi emberré teszi az embert s így léteim módja közömbös volt előttem. Szomorú okoskodás, ugy-e?

Az igazolványos altisztek a polgári szolgálatban.

Irta: dr. Végh Kálmán, honvédelmi miniszteri segédtitkár.

(Folytatás.)

I. X. M. kir. igazságügyi miniszterium.

a) Kapus, ajtónálló, hivatalszolga, könyvondász. A könyvondászi állás elnyerésénél előfeltétel a könyvondászatban való jártasság.

b) Irodaségdtiszt. Fizetés 1400 K. Lakpénz 800 K. A legkedvezőbb esetben idővel és az alkalmazott használhatóságához képest a 3600 K fizetéssel és 1300 K lakpénzzel javadalmazott segédhivatali főigazgatói állás érhető el.

1. Királyi Curia.

a) Kapus, ajtónálló, hivatalszolga, gépészség. A mely utóbbi állásra pályázóknak gépkezelői vizsgával kell bírniuk.

b) Irodatiszt, 2000 korona fizetéssel és 900 korona lakpénzzel. Rendszeresítve segédhivatali igazgatói és segédhivatali főigazgatói állás.

2. Koronagyűjesség.

a) Ajtónálló, hivatalszolga.

b) Irodatiszt, ugyanoly fizetéssel és lakpénzzel javadalmazta, mint a Curiaé. Kilátás a 2600 korona fizetéssel és 1000 korona lakpénzzel javadalmazott segédhivatali igazgatói állás elnyerésére.

3. Kir. ítélőelöltek.

a) Kapus, ajtónálló, hivatalszolga.

b) Irnok. Fizetés 1400 korona és szabályszerű lakpénz. A további előmenetelt az irodatiszti és a segédhivatali igazgatói állások elérhetése biztosítja.

4. Királyi főügyészségek.

a) Hivatalszolga.

b) Irnok, irodatiszt, mely utóbbi állásokra a régebbi idő óta szolgáló s érdemes irnokok nevezetnek ki. Irnoki állást csak oly igazolványos altiszt nyerhet el, a ki a pályázat alkalmával igazolja, hogy hat havi ügyészi irnoki vagy fogházfelügyelői próbaszolgálatot teljesített. Az irnok fizetése 1400 korona és az állomáshelynek megfelelő lakpénz. Az irodatiszti állás elnyerésével a fizetés 2000 koronára emelkedik.

5. Kir. törvényszékek és járásbírói irodák.

a) Hivatalszolga.

b) Irnok. Fizetés 1400 korona és az egyes városokra megállapított bérosztályt szerinti lakpénz. Az irnokból idővel irodatiszt, illetőleg irodaiszgatató lehet, a mely állásokra a fizetés 2000 korona, a milhez még a szabályszerű lakpénz járul.

6. Kir. ügyészségek.

Fogházörmmester, fogházőr, hivatalszolga.

A fogházörmmester fizetése 900—1200 korona, természetbeni lakás vagy szabályszerű lakpénz és ruházati átalány.

A fogházörök fizetése Budapesten az első öt szolgálati év alatt 700 korona, 5—10 évi szolgálattal 800 korona, 10—15 évi szolgálattal 900 korona, 15 évnél hosszabb szolgálat után 1000 korona. A vidéken alkalmazott fogházörök fizetése a most említett szolgálati évek mindenikében 100—100 koronával kevesebb, tehát a kezdőtizedés 600 korona, a mely 15 évnél hosszabb szolgálat után 900 koronára emelkedik. A fizetésen kívül a fogházörök lakpénzt, ruha- és kenyérilletményt kapnak.

A fogházörmmesteri állás elnyeréséhez a börtönügyi szolgálatban való gyakorlati jártasság igazolása szükséges. Bár a fogházörmmesteri állás az altiszti állások közé tartozik, mindazonáltal azt, a csak szolgálai és al-sőbbrendű felügyelői állásokra jogosító igazolvánnyal ellátott altisztek közvetlenül csak abban az esetben nyerhetik el, ha előképzettségük, műveltségük, vagy más tulajdonuk alapján róluk feltehető, hogy a fogházörmmesteri állással járó teendőket mihamarább elsajátítják. Igen ajánlatos, hogy a fogházörmmesteri állásra azok az igazolványos altisztek is pályázzanak, a kiknek hivatalnoki állásokra jogosító igazolványuk van.

Az a körülmény, hogy fogházörmmesterré történt kinevezetés folytán a hivatalnoki igazolvány daczára csak altiszti rangba jutnak, ne tartsa vissza a börtönügyi szolgálatba való bejutásra törekvő altiszteket a fogházörmmesteri állástól, mert ha már egyszer ily minőségben alkalmazást nyertek, sokkal hamarabb érik el a már hivatalnoki állások közé tartozó fogházfelügyelői állást, mintha vártak volna arra, hogy egyenesen fogházfelügyelővé neveztessenek ki.

b) Fogházfelügyelő, irnok. Fizetés 1400 korona, természetbeni lakás vagy szabályszerű lakpénz. Feltétel, hogy az alkalmazandónak hat havi ügyészi irnoki vagy fogházfelügyelői próbaszolgálat legyen.

7. Országos segyintézetek, kerületi börtön, gyűjtőfogház, közvetítő-intézet és állami fogházak.

a) Főfegyőr, fegyőr. Az előbbi állás javadalmazása ugyanaz, mint a fogházörmmesteri állásé, az utóbbi pedig mint a fogházőrie. A főfegyőri állást illetőleg általában ugyanazok veendőik tekintetbe, mint a miket a fogházörmmesteri állásra vonatkozólag előbb mondtam.

Itt mindál inkább ajánlatos, hogy hivatalnoki igazolvánnyal ellátott altisztek folyamodjanak a főfegyőri állás elnyeréséért, mert a hivatalnoki álláshoz tartozó őrsparancsnoki állást, börtönügyi szolgálat teljesítése nélkül egyáltalán nem lehet elnyerni.

b) Őrsparancsnok, tiszt-irnok. Fizetés 1400 korona

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmarkosabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ár K 1,20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingyen postai szállítás.

és szabályszerű lakpénz. Az említett állásokra pályázó altisztek kötelesek kimutatni, hogy legalább is három évi próbaszolgálatot teljesítettek Magyarország valamelyik országos fegyintézetében. Ennek a feltételnek a teljesítése az igazolványos altisztekre nézve lehetetlen, épp azért, az ily állások elnyerésére törekvőknek először a fegyőrré vagy főfegyőrré történt kinevezéssel kell megelégedniök s a mennyiben az ily minőségben teljesített szolgálat alatt oly képességeket tanúsítanak, a melyek után feltételezhető, hogy őrsparancsnoki vagy őrnöki állásokra előreláthatólag kiképezhetők lesznek: gondoskodás történt arról, hogy akár az őrsparancsnoki, akár pedig a tiszti-őrnöki állással összekötött teendők elsajátíthatása végett megfelelő alkalmazásra lehetőségek legyenek.

Hogy a most tárgyalt állások elnyerése, — hogy úgy mondjam — ily kemény feltételhez van kötve, ennek magyarázatát alljanak itt a következők:

A fegyintézeti tiszti-őrnök az intézetben az igazgató után a legmagasabb rendű teendőket látja el s mint azt a fegyintézeti házszabályok meghatározzák, a tiszti-őrnök az igazgató első segédje a fegyintézet magasabb szellemi vezetésében. Ő készíti a legfontosabb ügyiratokat, az őrszemélyzetet a büntetőtörvény és büntetőeljárás, valamint a büntönügy legfontosabb kérdéseiben útbaigazítja, sőt nekik rendszeres előadásokat és oktatásokat tart.

Nem ritkán előfordultak az is, hogy őt az igazgató valamely rendeltetvézetének vagy valamely törvényjavaslatnak véleményezésével, avagy valamely fontosabb büntönügyi kérdésben való írásbeli vélemény kidolgozásával megbizta.

Az őrsparancsnok tisztéből kifolyólag az egész fegyintézet felett való felügyelettel és a főfegyőri és őrszemélyzet, valamint a fegyenczek felett való parancsnoklással van megbizva; tisztét csak akkor töltheti be, ha a fegyintézet igazgatásával a legapróbb részletekig megismerkedett, a mit pedig csak éveken át a legnagyobb odaadással teljesített szolgálat után szerzhet meg.

Úgy a központban, mint a felsorolt hivataloknál, intézeteknél stb. levő állások elnyeréséhez az egyes állásoknál már felemlített feltételeken kívül szükséges még a magyar nyelv ismerete szóban és írásban, a hivatalnoki állások elnyeréséhez pedig ezenkívül négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség.

X. Honvédelmi miniszterium.

a) Kapus, ajtónálló, hivatalszolga, könyvnyomdász, segédnyomdász. Az utóbbi két állásra pályázóknak igazolniok kell, hogy a könyvnyomdásban jártassággal bírnak.

b) Irodaség-tiszt, 1400 korona fizetéssel és 800 korona lakpénzzel.

Rendszeresítve van még irodatiszti, segédhivatali igazgatói és segédhivatali főigazgatói állás.

1. Honvéd főparancsnokság.

a) Kapus, fűtőgépész. A gépésztől gépfűtői vizsga kiemelt.

2. Honvéd-melűz.

a) Kertész, háziszolga.

3. Honvédtisztelő és képzőintézetek.

a) Intézeti szolga. Fizetés 1080—1320 korona. Lakpénz 460 korona. E rendszer illetményeken kívül illetékes

még egyszer és mindenkorra 120 korona ruházati átalány. Az ily állásra pályázó igazolványos altisztek közt előnyben részesülnek a mechanikusok, könyvkötők,asztalosok vagy kertészek. A felsorolt összes állások elnyeréséhez általános feltétel a magyar nyelv ismerete szóban és írásban, továbbá a hivatalnoki állásoknál ezenkívül még négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség.

XI. M. kir. állami számvivőszék.

a) Kapus, ajtónálló, hivatalszolga. Feltétel a magyar nyelv ismerete szóban és írásban.

b) Írógépközelő. Fizetés 1400 korona és 800 korona lakpénz. Az altisztek által elnyerhető hivatalnoki állások közé tartozik még az állami számvivőszéknél az irodatiszti és irodaigazgatói állás.

XII. Közigazgatási bíróság.

a) Kapus, ajtónálló, hivatalszolga.

b) Irodaség-tiszt, 1400 korona fizetéssel és 800 korona lakpénzzel. Az irodaség-tisztté kinevezett igazolványos altiszt, ha használhatóságának tanujelét adja, az irodatiszti, segédhivatali igazgatói és legkedvezőbb esetben a segédhivatali főigazgatói állást nyerheti el, mely utóbbi állásban fizetése 3600 korona lakpénze pedig 1300 korona.

Úgy az állami számvivőszéknél mint a közigazgatási bíróságnál felsorolt állások elnyeréséhez a magyar nyelvnek szóban és írásban való ismerete, a hivatalnoki állásokhoz pedig ezenkívül négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség szükséges.

Az igazolványos altisztek részére az eddigelő felsorolt állásokon kívül még a cs. és kir. közösminiszteriumoknál, a cs. és kir. legfőbb számvivőszéknél és Horvát-Szlavonországokban vannak állami szolgálati állások fenntartva, illetőleg elsőbbségileg biztosítva.

Mint hogy az említett helyeken levő állások a csendőr altisztekkel aligha érdekelnek, ennél fogva azoknak ismeretetésére nem is terjeszkedem ki, hanem az eddig elmondottakkal befogajtott tekintve az állami szolgálati állásoknak ismertetését, a közleményem elején megállapított sorrendet követve, áttérek a törvényhatósági állások ismertetésére.

B) Törvényhatósági szolgálati állások.

Közleményem elején már részletesen ismertettem a vármegyéknél rendszeresítve levő központi és járási őrnöki állásokat, a melyeknek ismertetésével kapcsolatban rámutattam azokra a hivatalnoki állásokra is, a melyek az őrnökök kinevezett igazolványos altiszteknek idővel osztályrészül juthatnak.

Azzal tehát mindazt el is mondottam, a mit a vármegyéknél levő, az igazolványos altisztek részére elsőbbségileg biztosított hivatalnoki állásokról közleményem ezéjéhez képest, az altiszteknek tudni előnyös.

A vármegyei törvényhatóságoknál levő ily hivatalnoki állások ismertetésével kapcsolatban megemlíteni kellene még a városi törvényhatósági hivatalnoki állásokról is, de mivel egyfelől ezek az állások többé-kövésbé hasonlóak a vármegyéknél levő ily állásokhoz s másfelől pedig mivel a törvényhatósági városi hivatalnoki állások választás útján töltve len, azokra az igazolványos altisztek jogát feltétlenül érvényesíteni nem lehet, tehát azok az altisztekre különös jelentőséggel alig bírnak; külön ismertetésüket mellőzöm s a következőkben még

csupán a törvényhatóságoknál fenntartott szolgái és al-sóbbrendű felvigyázói állásokról fogok kiterjeszkedni.

Ezeket az állásokat, valamint azok javadalmazását csak összefoglalva mutathatom ki, mert az állások és azok javadalmazásának pontos feltüntethetése végett szükséges volna minden egyes törvényhatóságot külön-külön tárgyalni; ezzel pedig közleményem oly terjedelmes lenne, hogy e lap szerkesztésége igen könnyen azt mondhatná tollamra, hogy a vendégjoggal visszaélt.*

1. Vármegyei törvényhatóságok.

Kapus, ajtónálló, huszár, hivataloszolga, házfelügyelő, kézbesítő, könyvnyomdász, gépész, rendőr, rendőrtizedes és rendőrmester, őrtálló hajdu, börtönőr, utbiztos.

2. Városi törvényhatóságok.

Kapus, ajtónálló, huszár, hivatal-, iskola-, vendőrségi-, tisztiszolga, hajdu, házfelügyelő, kézbesítő, közbiztos, rendőraliszt és detektív, közegészségi-, vásáreszaki-, közbiztos, torony- és egyéb őr, fertőtlenítő és fertőtlenítő intézeti fűtő, mezőőr, mezőrendőr, erdőőr, lovaskerülő és hagybíró, beesűs, különféle felügyelő, tűzoltó, adó-, vásári-, stb. biztos, mértékhiitelesítő, közbiztos, vámenőr, vámszedő, helypénzszedő, köztemetői őr, tizedes, majoros, negyedmester, rajzoló, laboráns, nyomdakezelő, utbiztos.

Úgy a vármegyei, mint a városi törvényhatóságoknál levő szolgái- és altisztai állás elnyeréséhez általános feltétel a magyar nyelv ismerete szóban és írásban, valamint az illető törvényhatóságban divó nyelvismeret.

Ezenkívül a házfelügyelőktől épületeknél előforduló kisebb javításai munkálatokban való jártasság, gépészek-től szakképzettség, fertőtlenítőktől, fűtőktől, erdőőröktől és mértékhiitelesítőktől szakmájuknak megfelelő vizsga kívánatik. Az utbiztosai állások elnyerésének feltételei ugyanazok, mint a melyeket az állami utmesteri állásokra vonatkozólag mondtam.

Az állások legkisebb javadalmazása 600 korona, legnagyobb javadalmazása pedig 1400 korona a mihez még törvényhatóságok szerint különböző összegű lakpénz, továbbá természetbeni ruházat vagy ruhaillesmény járul.

Több vonásokban, de az elérendő ezútnak minden-estire megfelelő terjedelemben, ekkép változva a törvényhatósági állásokat, utolsónak szólanunk még a vasúti szolgálati állásokról. Itt azonban csak a m. kir. államvasutakra terjeszkedem ki, mert egyes vasutaknál, mint pl. a es. kir. kassa-oderbergi vasút, es. kir. déli vas-pályatársaság, szamosvölgyi vasút, arad-eszarádi vasutak, többé-kevésbé ép oly állások vannak, mint a m. kir. államvasutaknál, a fizetés, valamint az állások elnyerésének feltételei is nagyjában azonosak, más vasutaknál pedig a fenntartott állások az igazolványos altisztek szempontjából alig jöhetnek számításba, mert az állások javadalmazása csekély, nyugdíj jogosultság pedig nincs.

(Vége kör.)

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Az állatok szellemi világáról.

Szép, de titokzzerű mindaz, mit Isten keze a természet ölében alkot. Szemünk láttára történik úgyazolyan minden, de a dolgok belsejét, alapját a torontás rejto-

kének szent leple borítja, úgy hogy látunk, de még sem látunk egészen. Látjuk és csodáljuk a kristályos ásványt; szögletei, élei, síkjai bevégzett tökéletességűek, melyekhez a tökéletességben fogható az emberi kézal-kotni nem bír. Az ásványt elemezzük, részeire bontjuk; de hogy miért ölti föl a kristályosodásnak ezt a formáját mindig és állandóan, ennek okát adni nem bírjuk. A természet örök törvénye alkotja így. Vajjon ismeri-e, tudja-e a kristály saját tökéletességét; ismeri-e tudja-e ragyogó színpompáját; van-e sejtelve az anyalúgról, a melyből kivált? Úgy hiszem, eddig nem volt senki, a ki e kérdésekre igenlőleg válaszolt volna. Az ásvány élettelen, öntudatlan. — Megfakad a növény, a rügy bimbót hajt s ez virággá nyílik, mely pompás egyéniségében, varázsló színezetében és illatában. Mi-képen, hogyan történik a természet vegyi konyhájában, hogy a szervellen anyag pompázó, illatozó virággá, gyümölcsé alakul át? A tény s annak külső lefolyását látjuk, a belső rejtett oknak működési módját nem ismerjük. Ismeri-e, tudja-e a virág saját szépségeit; érzi-e a létezés s annak örömeit és fájdalmait? Szóval: van-e a növénynek öntudata? Voltak természetűdősök, Martina, Figuier, kik a növénynek lelket, öntudatot, érzést tulajdonítottak. Jelenleg azonban nem tudok senkit, a ki ezt a nézetet vallaná.

Az állat él, mozog, érzékei által észrevesz, megismer, tehát szellemileg működik. Az a kérdés, a szellemi tulajdonoknak, az értelmiségnek minő mértéke illeti őt meg? A természetűdősök bizonyos csoportján, a materialista csoport, Moleschott, Haeckel, Büchner, Topinard, az állatot az emberrel párhuzamba állítja olyképen, hogy a kettőnek szellemi tehetségei nem lényegben, hanem csak fokban különböznek egymástól; s hogy az ember értelemisége is valamikor állati szinten állott; sőt mivel az említett tudósok szerint az ember embrionális fejlődésében az összes alatta álló állati alakok formáin átmegegyezik, egyéni létezésének valamely időpontján szellemileg most is ugyanegy fokon áll az állattal.

Az ősembernek értelmiségét egyedül akkor ítéljük meg helyesen, ha azon emlékekre gondolunk, melyek őselődünkről reánk maradtak. A barlangoknak méter vastagságú mészkőrétege alatt pihen az emberősnak fegyvere, a kőszekerce, és kö- arany csont nyílhegye. Mi mindenről beszél e két, őmágában egyszerű szerszám! A számító, a célirányosságát kereső és megtaláló, tehát az ok és okozatnak logikai összefüggését tudó elmének művei ezek. Midőn kovaköből ütés által, szerpentinből, dioritból ütés és csiszolás által formálta támadó és védő fegyvereit, kétféle nyílhegyeit, kőkezeit: akkor már érvényesítette a számító technikának összes alapelveit. A kőfejze mellett ugyanott a barlangok mélyében fekszenek az emberősnak pipere-eszközei, a veres és sárga füstök, a zeinóra fűzőt csigált s állatfogak. Nemcsak a szépnek tudatát bírta az emberős, hanem a szépét szerette és kereste is. Teljes nagyságában nyilvánul e csekély tárgyakban az embernek legsajátosabb tulajdonsága: a tetszenivágyás! Aztán e tárgyak azáltal jutottak el hozzánk, hogy az emberős kedveseinek holttestei mellé helyezte őket. A jelenkor vad népeinek hasonló eljárásából megértjük az emberős ama tetté- nek okát. Elbunyit kedvesei mellé helyezte a fegyvereket, a piperefegyvereket, hogy azoknak a túlvilági létben is hasznukat vegyék. Tehát tudta, vagy legalább is sejtette az ősember, hogy a testi elmúlással az egyén nem múlik el, tudta, vagy legalább is sejtette, hogy az anyagi testben kívül az egyénnek nem anyagi ún-je is van, mely

* Art sommissetre sem mondanám.

Serk.

nem osztja az anyag meghalásának törvényét, hanem átköltözik egy új létbe, egy új életbe. Szóval mindabból, mit az őskori emberről tudunk, azon igazság világlik ki, hogy az ősemlő ember szellemi képességeire nézve, teljes ember volt.

De különben is, ha az ember szellemileg egykor összefüggött az állatvilággal, akkor, ha a jelenre tekintünk, alig lehet megmondani, hogy ezen összefüggést mely irányban keressük. Szabályul áll, hogy az agyvelő nagysága az értelmiség mértéke. Legfejlettebb legnagyobb agyvelővel az emberiség legcivilizáltabb fajtái, legkisebvel a legalsó kulturális fokon álló fajták hotentott, ausztráliai, busmann) bírnak. Azonban e szabály az állatvilágra nem áll. Épen a legértelmesebb emlősök, az elefánt, a kutya, aránylag kicsiny agyvelővel bírnak. Az ember agyveleje a testi súly $\frac{1}{46}$, az elefánté $\frac{1}{500}$, a kutyaé $\frac{1}{250}$ -ed részének fel meg. Ellenben kis éneklő madarainknál az agyvelő súlya a testi súly $\frac{1}{27}$, némelyik kis amerikai majomnál $\frac{1}{18}$ -ad részét éri el. Azután az állatvilág letehetségesebb képviselőit nem is az emlősök sorában, hanem ilyen agyvelővel nem is bíró, alsó szervezetű, hártás szárnyú rovarok rendjében, a méhek, hangyák között, nemkülönböztetve az egyes szárnyakhoz tartozó természetek között kell keresnünk. A testi szervezet szempontjából az emberhez legközelebb álló emlősök, az emberszabású majmok, a szellemi képességekre nézve alacsonyabb fokon állnak.

Az sem felel meg az igazságnak, hogy az ember embrionális fejlődésében szellemileg valamikor egy fokon állt az állattal. Az állati s az emberi embriók, a mennyiben nagyító üveg és vegybontó készülék által elemezhetők, anyagilag egymáshoz csakugyan hasonlóak. Azonban az anyag leple fedi a rejtett titkok, melyet meg nem látunk s meg nem foghatunk: a kettőnek egymástól való lényeges különbözését. Nem egészen találó hasonlattal szólva, úgy áll a két embrió, mint a Nap testének ugyanegy pontjáról ellenkező irányban kiinduló két sugar. Anyagilag egyenlők, de utaik elválnak; össze soha sem találkoznak. Az állati s emberi embrióknak lényegesen kell egymástól különbözniük, mert két lényegesen különböző lény fejlődik belőlük. Ha a letehetséges majom-csecsemőt s a legdurvább néger-törzs gyermekét európai szülők nevelik, csalhatatlanul az lesz az eredmény, hogy ez okosan fog beszélni és gondolkodni; amaz pedig minden reá fordított gond dacára beszélni és gondolatokat fűzni nem tudó majom marad.

Az állati pszichológia a legnehezebb problémák egyike. Az emberről szólva, önmagunkból kiindulva s mások szellemi tevékenységét mely cselekedetek, de leginkább értelmes beszéd által nyilvánul, mérlegelve, könnyű a szellem rejtekeibe hatolni. Azonban az állat nem beszél, csak cselekszik. Tehát ha az állat szellemiségéhez férlőzni akarunk, cselekedeteit kell bíráló értelmünk mérlegére helyeznünk.

De ezt is nagy óvatossággal; jól megkülönböztetve a képzelt, a tanításból eredő s az állatiságból önállóan fejlődő s nyilvánuló cselekedeteket.

Ki nem tudja, hogy a vonzalom, a ragaszkodás mennyi okosságot, kedvességet, szömegeztést tulajdonít a kedvelt állatoknak! Mi mindent mesél a vadász kedves vizslájáról, a kocsis lovairól, az öreg kisasszony madaráról, maeskajáról, öleberől! Ismeretes szólás: «csak hogy épen beszélni nem tud!» Pedig ez értelmes, okos

állatok a mondott szóból épen semmit sem értenek. A legbeszéletsértőbb szót, ha azok szelid hangon mondatnak, ép oly örömmel veszik, mint a leggyengédebb mondásokat!

Ép ily megítélés alhi esik az állatoknak tanításból eredő okosságá. Czirkuszokban, orfeumokban lehet látni számoló kutyákat, pipázó, a vízben körtáncot járó fókákat, gyertyát meggyújtó lovakat, lövöldöző oroszlanokat. Mjudezekben az állati értelemnek semmi része nincs; létrehozjuk az embernek túlnyomó értelmisége s az a rettegés, melylyel az állat ura ostorcsapásai iránt viseltetik. Az oroszlan, mely «gorj» parancsszóra az élje tartott abrónes átszőkik, ugyanezt teszi, ha ura az abrónesot élje tartja és «ne ugorj» parancsot hallat.

Az állati tevékenységnek e két csoportja tebtát figyelembe nem vehető; a kérdést a harmadik csoport dönti el. Az önállóság, vagyis a szabadság állapotában az állatnak összes tevékenysége két csomópont körül forog, t. i. a fajfentartás s a táplálkozás körül. E két szükségletek kielégítése vezet az állat egész életét; ez irányítja törekvéseit. E kettős csomópont körül nyilvánul mindaz, mit «az állat szellemi világa» szólással megjelölünk.

És kétségtelen, hogy mikor az állat e kettős szükségletek kielégítésére törekszik, az okos és biztosan észrelvezető eselekedeteknek oly példáit mutatja, hogy el kell ismernünk, miszerint a szellemi képességek bizonyos mértéke megilleti őt. Igazoljuk e tételünket idevágó tényekkel.

Ismeretes, hogy az állatok fészket, lakóhelyet készítenek maguknak. A bódák mesterséges építményei, okos és észirányos berendezésre vetekednek az emberi lakásokkal. Ki nem hallott már a pókok, hangyák, természetek, méhek művészi alkotásairól! A vízipók a víz alatt levegő- és vízmentes haragot sző, melyet külön és észrel készített s kifelé nyíló cső útján lát el levegővel; s e bűvárharagban él, melyet csak akkor hagy el, ha rablásra indul. Az amerikai papir-darázs (Vespa chartaria) fa rostból és vízből szintén harangalakú, erős papíralományú fészket épít, azt erős fedőlappal zárja be, a melyre 2-3 hüvelyk hosszú kijáró-csővet alkalmaz s az egész alkotmányt finom szálakon faágakra függeszti. A balak közül az Éjszaki s Keleti tengerben lakó durbines (Gasterosteus) farostból s fűszálból épít fészket; két nyílást hagy rajta, hogy ki- s bejárhasson. S ha már az ikrás a petéket lerakták, akkor a him az egyik nyílást kavicscsal elzárja, a másik előtt pedig gondosan őrt áll. A madarak közül az éneklők fészkei a legművészebbek; csak egy afrikai úszó madár, a Scopus umbretta mülja őket fölül. Ennek fészke 5-6 láb átmérőjű, három teremre oszlik, melyeknek legkülsőjében költés idején a him nappal őrt áll.

Ha az állatok lakóhelyeikről eltávoznak, a legnagyobb biztossággal térnek oda vissza. Kézelfogható bizonyítéka ennek költöző madaraink példája. A méh felőrányira is elröpül otthonától, a melybe mézzel megakodva, ismét visszazáll. Tudjuk, hogy a postagalambok több száz kilométer távolságról is egyenes irányban s nagy gyorsasággal repülnek hazájukba vissza. A hazaez s egyáltalán a vándorló balak, melyek iváskor a tengerből a folyókba jönnek fel, húségesen ragaszkodnak születési helyükhöz. A mely folyóban születtek, később ivási észlelő oda térnek vissza. Sőtaz is tudva van, hogy a hol több folyó szakad ugyanazon tengeröbélbe, ugyan-

25 ÉLELMI-SZEREKET

Ingatlanysabban szállít ::

Szállítja az összes

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT CZÉG
BUDAPEST, II., SZÉNA-TER 1. SZÁM.

Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. csendőrség és a cs. és kir. lindsereg részére.

Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.



Filmmann Lajos ez. őrmester felkészítése.

egy folyóba járó halak, ivási célból, sohasem mennek másik folyóba.

Nagy az állatok leleményessége a táplálék megszerzésében. Hogy a méhek az oroszlánszáj-virág mézéhez férjenek, e csakott ajkú virágnak alsó ajkára kapaszkodnak s úgy nyitják azt ki. A hangyaleő homokba tölcseralakú lyukat váj s annak fenekén elrejtőzik s lesi a zsákmányt. Ha a lyukba kerülő hangya a parton fölmászni igyekszik, homokot szór rá, elkábítja s így aztán vesztet okozza. Ha a tengeri rák osztrigát akar szerezni, csendesen melléje húzódik s ahányszor a kagyló kinyílik, kavicsot hajít bele; míg aztán végül az osztriga házát nem bírja bezárni és így zsákmányul esik. A hangya nagyon kedveli az édeseséget s ezt az által szerzi meg, hogy a levéltetveket valósággal megfeji. Csápjaival ugyanis ez állatkáknak potrohát gyorsan érintgeti, csiklandozza, mire ezek egy-egy cseppeske mézet bocsátanak magukból. A jegesmedre víz alatt úszva, a tenger felől lepi meg a parton sütkérező fókákat s úgy zsákmányol közülök. Ismeretes, hogy sok állat a télre eledellel látja el magát. A marmota jó nyaláb szénát hord vaczkába össze. Tudjuk, a hörcsög s az ürge mily károkat tesz a búzában s a kukoriczában. A szi-bériai nyúl (*Lagomys alpinus*) illatos füveket hord össze, a napon megazárítja, boglyákba rakja és lakásából földalatti folyosókat és e raktárakhoz a hosszú, kegyetlen tél idejére.

Kiválóan érdekes az az okosság, mellyel az állatok kicsinyeik biztonságáról, táplálásáról gondoskodnak. Az oroszlan a kölykeihez vezető nyomokat vagy farkával simítja el, vagy azáltal, hogy az odavezető úton többször ide s oda fülkös. A struczmadár fészkehez mindig csak igen nagy körívben közeledik. A fülemüle az eledellel nem repül közvetlenül a fészekhez, hanem előbb némi távolsgában egy bokorra ül s körültekint, vajjon hozzáférhet-e a kicsinyekhez észrevétlenül.

Ugyanígy cselekszik nagyon sok madár. Sok állat már nincs életben, mikor ivadékai a petékből kikelnek s mégis ezek táplálásáról csodálatraméltó módon gondoskodik. A fadarázs a sejtbe minden pete mellé valami tésztafélét helyez, mit ő maga ugyan meg nem eszik, de a petéből előbujó lárváknak ez kitűnő táplálék. A dongó-méh, mely virágnedvvel táplálkozik, minden pete mellé virágpórt helyez — s egy-egy póknak vagy darázsnek tetemét, a mi a kicsinyeknek aztán eledelül szolgál. Nagyon figyelemreméltó sok hártvány szárnyú bogárnak (méh, darázs) az eljárása. Sok ilyen bogárnak az álcája hüsevő. Azonban a zsákmánynak elevennek ugyan, de mozdulatlanak kell lennie. Mert a zsákmányolt állatnak legkisebb mozdulata a nagyon gyenge petét s a petéből előbujó ugyanilyen állatkát könnyen megsérthetné. Az anyaállat biztosítja ivadékának sorsát azzal, hogy a zsákmányt megbénítja. Így pl. a gyilkos darázs lárváját bizonyos jó kővér hernyóval táplálja, melyet a darázsfészekbe csak akkor bír becipelni, ha teljesen mozdulatlan. Már pedig ennél a hernyónál az idegközpontok testének gyűrűiben rejtőznek. Ha a darázs csak egy gyűrűt bénítana meg, a többi még mindig mozogna. Tehát, hogy célt érjen, a legtapasztaltabb operateur ügyességével jár el. A hernyó testének mind a kilencz gyűrűjét megszurja fallánkájával. Így aztán a hernyó él ugyan, de teljesen mozdulatlan; s ekkor a darázs nyakon csipi és fészekbe ezipeli. Ép ily csodálatos ügyességet tanúsítanak ugyaneza-

ládnak más tagjai is. A *Cerceris* a testes gabonamollyal táplálja lárváit. Ennek testét nagyon kemény páncél borítja s csak egyetlen egy helyen sebezhető meg. S a *Cerceris* épen erre a helyre szúrja a fallánkját.

Nagyon csodálatraméltó a hólyaghúzókhöz tartozó nünike (*Meloe proscarabæna*) vándorlása. A nőstény homokos földbe, a méhtanyák közelében rakja le tojásait. Kikelés után a lárvák a növények szárain fölkapaszkodnak a virágokba s ott várják a méhek látogatását. A mint a méh megérkezik, bekapaszkodnak a méh szőrös testébe s elvitetik magukat a méhkaiba. A lárvá most bebúvik egy méhsejtbe; az ott levő méhsejtet megeszi, aztán megvedlik. Ekkor fölemészi a mézet s bőrét ismét leveti. S miután harmadszor is megvedlett, bebábozza magát s ebből lesz a kifejlett bogár. Ez ismét megkezdí a peterakást s kikelt lárvája a vándorlást! Ehhez hasonló körülményes a lóbagócs (*Gastrophilus*) vándorlása. Ez petéit a ló szügyére és lábázáira rakja. A kikelt lárvát, mely a bőrön izeg-mozog, a ló lenyalja s így aztán a gyomorba kerül. Itt a gyomor falához tapad, melyről csak akkor válik le, ha már egészen kifejlődött. Ekkor aztán a trágával együtt ismét a szabadba jut, bebábozza magát s nemsokára lárvái a körutat újra kezdik.

KÉPEINKHEZ.

Kitüntetett csendőraltsízt.

A legfelsőbb kegy ambíciót keltő sugarai ismét világítottak egyik bajtársunk kiváló érdemeire, a királyi elismerés látható jelét hozván neki kitüntetésül azért, mert szolgálatának kötelességű teljesítése közben még a saját élete, illetve testi épsége veszélyeztetésétől sem riadt vissza, csakhogy halálos veszélyben levő polgártársai életét — magasztos hivatásához híven — a biztos haláltól megmentse. Fillmann Lajos ez. őrmester, aninai őrsparancsnok ugyanis a múlt évben, egy kazánrobbanásból eredő tüzkatasztrófa alkalmával, a saját élete komoly veszélyeztetésével, két embert mentett meg a biztos elpusztulástól. Eme hősiesség magatartást jutalmazta meg Ő Felsége azzal a koronás érdemkeresztel, a melylyel múlt évi december hó 21-én díszítette fel nevezett Szathmáry József alezredes, csendőrkörületi parancsnokhelyettes, a szegedi csendőrkörületi laktanyája udvarán tartott szokásos ünnepség keretében.

Az ünnepélyen résztvett az állomáson levő csendőrtisztikar és az összes legénység. A kitüntetés ténye látható örömet keltett a bajtársakban s ezt csak fokozta az a nagy hatást keltő beszéd, a melylyel Szathmáry alezredes a kitüntetés alapját képező esetet és a kitüntetőnek a válságos pillanatokban tanúsított halált megvető bátorságát ismertette. Követendő példakép állítván őt a jelenvöltek elé. A feldíszítés megtörténte után föleső örömmel gratuláltak mindannyian az ünnepeltnek, majd az ezt követőleg tartott díszmenet után a laktanyában adott díszzebédre összegyűlvé, kedélyos hangulatban ünnepelték kitüntetett bajtársukat az összes legénység

BUTOR

Kézpénzért v. részletfizetésre legjuttányosabb áron
ERHENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. ☎ Telefon 84-59.

BUTOR

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus javára ujabbm a következő adományok folytak be: Jákó Mihály takarékpénztári igazgató Szatmárról 5, dr. Jeney Lázados ügyvéd Nagyenyedről 5, Végh Ferencz csendőrszászados Segesvárról 100, a deáki őrs legénysége 10, büntető törvénykönyvekért: a szegedi csendőrkörlettől 80 és a pozsonyi szárnýtól 12 korona. Az eddigi adományok összege 16,557 korona 98 fillér.

Pórlujárt támadó. Netyó Péter munkácsi lakos, január 9-én egy koresmi verekedésből kifolyólag, személyazonosságának megállapítása céljából, Almási László városi szolgálatot teljesítő es. ez. őrsvezető által a városbázára történt elővezetése közben, az őt kísérő őrsvezetővel szemben tinádó állást foglalt s azt mellen ragadva annak köpenyéről három gombot és a jelszínőrt leszakította. Almási őrsvezető a lefegyvereztetésére irányult támadás ellen szuronyhasználatlal védekezett és Netyót bal ozombjún megszurva, halálosan megsebesítette.

Ellenszegülések. Január 10-én a mármarosmegyei Petrován Száva György ottani lakossal szemben, ellenszegülés miatt, Iváncsik Andráis es. ez. őrsvezető kard-, Rusznák Mihály csendőr pedig szuronyfegyvert használt. Az ellenszegülő Száva a fegyverhasználat következtében súlyos, de nem életveszélyos sérülést szenvedett.

Pityi József ósopoti őrsbeli csendőr január 8-án a krassói-szörénymegyei Ósopoton Czunka Dániel ellen-szegülő, ottani lakossal szemben, annak könnyű sérülésével végződő szuronyfegyvert használt.

Todorán Zakariás őrsvezető január 8-án éjjel Csamádpalotán Ludányi József ellenszegüléssel szemben annak könnyű sérülésével végződő szuronyfegyvert használt.

A háziynul-tenyésztők figyelmébe. A «Háziynul-tenyésztők Országos Szövetsége» hozzánk intézet kérelme folytán közöljük, hogy az, a Csillaghegyen 300 ketrechezelt berendezett telepről mérsékelt áron bárkinek, sőt nyugtalanoknak teljesen ingyen jó tenyészanyagot ad, a termelőkötől a hasnyulakot megveszi, háziynulhust árusít, gereznákat értékesít, ingyen megküldi minden érdeklődőnek: 1. a «Háziynul-tenyésztők» című könyvecskéjét, melyből a háziynul-tenyésztést mindenki megtanulhatja; 2. a «Háziynul-tenyész és Értékesítés» című hivatalos szaklapjának mutatónyuszámát, a mely minden tenyésztőnek szükséges tudni valót közöl. Érdeklődőknek a «Háziynul-tenyésztők Országos Szövetsége» Budapest (Csillaghegy) bűvelh ismertetéssel szolgál.

Kérelem. Berger Kálmán nyomdász, Kaposvárról, a Somogyi Napló nyomdájából kéri Boros Mihály csendőrt, a kívül annak írójén a es. és kir. 37. gyulogozredben Nagyváradon együtt szolgált, hogy ezimét vele közölje.

KÜLÖNFÉLÉK.

A délafrikai strucztenyésztés. A strucz-toll-termelek manapság egyike a legjövendűesebb iparágaknak. 1908-ban Fokföldről, ahol az ntóhbi években igen sok strucztenyészetet létesítettek, 792,725 kiló strucz-tollat szállítottak Európába közel 42 millió korona értékben.

A délafrikai strucztenyésztő telepeken jelenleg több mint fél millió struczot tenyésztenek és ez a szám évről-évre növekedik. Délafrikán kívül újabbm Egyiptomban, Tuniszbán, Algírban, Madagaszkárban, Argentínában, Urugnyban, Ausztráliában, Északamerikában, és Európában Délfranciaországban és Hagenbecknél Stellingenben is tenyésztnek struczokat, de mindezek az országok együttvéve tizedrészt annyit sem tenyésztnek, mint Délafrika egymaga, a melynek páratlanul álló nagy strucztenyészete akkor lendült fel, amikor néhány évvel ezelőtt egy angol pénzcsoport vette kezébe az egészet. Egy jól kifejlesztött himstrucz évenként átlag 2000 korona értékű tollat szolgáltat, egy 2-3 hetes himstrucz ára pedig 100-200 korona. A strucztenyésztés jövendűességét ez a két számadat eléggé bizonyítja.

Az újévi ajándék eredete az ó-korba nyulik vissza. Már a régi rómaiak is szerencsét kívántak egymásnak újévkor, a szokás eredetét pedig a szabin Titus Tatius királyra vezették vissza, Titus Tatius király állítólag egyszer újév napján elment az «ajándékosztó» Sirenia istennő ligetébe és ott egy csokorra való vasfüvet gyűjtött, a melyet azután szétosztott barátai között. A vasfünek a rómaiaknál körülbelül olyan jelentősége volt, mint minálunk a négylevelű löherének: szerencsét jelentett. Később a vasfü helyett datolyt, száritott fűgét, vagy mézzel telt vizát adtak újévi ajándéknak, míg később pedig bronz, majd ezüst és aranytárgyakkal lepték meg egymást újévkor az emberek. A mai szokástól eltérőleg azonban -- Rómában mindig az alacsonyabb rangú ajándékozta meg a magasabb rangú embert. A legtöbb ajándékot ilyenformán a császár kapta. Caligula, a ki ebből a szokásból lehetőleg nagy hasznot akart buzni, újév napján egyszer kihirdetette, hogy az ajándékokat személyesen fogja átvenni palotája udvarában és azután le is ment az udvarra és késő estig személyesen vette át még a legkisebb ajándékot is.

A fagyöngy a mely a kelta országokban a druidák szent növénye volt, Angliában karacsony idején meg ma is nagy szerepet játszik és ép azért fagyöngy-tenyésztéssel Angliában szép pénzt keresnek. De Normandiában és a Bretagneban igen sokan foglalkoznak fagyöngytermeléssel és a fagyöngyágakban való export Franciaországunk ebből a részből évenként csaknem félmillió frankra rüg. A fagyöngy a fa nedveivel táplálkozik és így ennek termőképességét csökkenti, de az e réven előálló kár búsán megtérül a fagyöngyágak eladásából. A francia állam nem jó szemmel nézi a fagyöngytermelést és három évi időközökben batóságai útján megállapított sorrendben mindig kiirtatja az egyes községekben a fagyöngyöt. Ezzel azonban vajmi kevés eredményt ér el, mert a bretagnei parasztek ravaszok és a kiirtás után a gyümölcsfák ágai közé titokban elhelyezik a fehér, csaknem átlátszó és ragadós anyaggal bevont fagyöngyhogyót, a minek az a következménye, hogy ősszel a fagyöngy megint olyan sűrűn lepi el a fát, mint ezelőtt.

Nyolcz perczig levegő nélkül. Egy Nordini nevű ember legutóbb egy orvosokból álló bizottság előtt osodálatos próbáját adta annak, hogy mennyit bír az ő szervezete épen azért, mert saját szabályait a legnagyobb rigorozitással betartja. Mutatónyai közül a legérdekesebb volt az, a midőn nyolcz perczig legmen-

**Részletfizetésre
készpénzárón!**

Ha a jelzavonok a több részletfizetéstől óriási módon kímálják a pénztárcát, akkor a **EUFON** jelzavonoktól kezdve ugyanazon áron járhatnak a részletfizetésekre, mint a készpénzárón. **Riadó** lemezeknek sem drágábbak részletfizetésre, mintha készpénzzel vennék. Kérje **Eufon** és **Riadó** jelzavonokat és hasonlítsa össze árainkat bármilyen más részletfizetési árjegyzékével. Ásosanl észreveszi a különbséget.

SENET LÁSZLÓ INTÉZET
Budapest, 53,
Veres Pálné-utca 16

tesen elzárta magát. A kísérletnél Nordini betömte orrát, száját, fülét vattával, bekötöztette szemeit, aztán egy koporsóhoz hasonló szekrénybe feküdt arccal lefelé fordulva. Azután negyvenöt centiméter magasságban homokot öntöttek az egész testére, mi súlynak is elég tekintélyes. Így maradt Nordini teljes nyolcz perczig, a nélkül, hogy a homok csak egy mozdulatát is elárulta volna. A midőn kimászott a homok alól, megvizagálták az orvosok és teljesen normálisan találták. Nyoma sem volt rajta a nyolcz perczig tartó levegőnélküliségnek. A másik kísérlete már kevésbé sikerült. Nordini ugyan kijelentette, hogy husz másodperczig képes szív- és érverését megállítani. Érverését tényleg meg is állította, de a szívverést hallgatóval lehetett hallani, ha tőpán is.

Mesterséges kövek. Különböző anyagoknak porrá zúzása, keverése és mintákba sajtolása által az építőkövek pótlására alkalmas kövek állíthatók elő. Az erre a célra használni szokott minták vagy fából valók, vagy talajba mélyítettek, mely esetben ezek falait finom agyaggmázzal vonták be. A sajtolási nyomás annál nagyobb, mennél kevesebb kötőanyagot (meszet, cementet) használunk. Túlságos gyors szárítás kerülendő, hanem lehetőleg a levegőn szárítani és a kész terméket az elkészülés után két-három héttel felhasználni. A felület keménységét (nátrium-silikát) üvegbevonattal lehet szárítani. Ime egy gyakrabban használt összetétel, mesterséges kövek gyártása céljából: homok 17 térfogatrés, oltott mész két térfogatrés, durva kvarchomok két térfogatrés, finom homok öt térfogatrés.

Lepkepusztító virág. A francia tudományos akadémián két tudós, Kunch és Herculais tanárok egy érdekes növényről tettek jelentést, a melyet Braziliában fedeztek fel. Ennek a növénynek a virága csóbalakú és arról nevezetes, hogy a lepkék előszeretettel keresik fel, de ezt a látogatást többnyire életükkel fizetik meg. A csóbalakú virágba ugyanis a lepkék könnyen behatolnak, a csó különös szerkezete folytán azonban a belőle való kijuttatás rendkívül meg van nehezítve, úgy hogy a lepkék rendszeren ottvesznek. Érdekes, hogy a virág a talajdomságnak semmiféle biológiai jelentősége nincsen, mint a hogy ezt például más növényeknél találjuk, a melyek rovarokkal táplálkoznak, vagy a beporzás elősegítése céljából fogják meg a rovarokat, sőt egyenesen kárára van a növénynek, mert a lepkék kizabadulási igyekezetében teljesen tönkreteszik a virágot, úgy hogy az a megtermékenyülésre alkalmatlanná válik.

Különböző életkorú ikrek. Többnyire az a természet rendje, hogy az ikergyermekek rövid időközben kevésbé egymásután pillantják meg a napvilágot. Ez alól a szabály alól is vannak azonban kivételek és a kivételek közé tartozik az a bizonyára nem mindennapi eset, a mely a napokban egy bischofaboseni vasuti őrs családjában történt. A vasuti őrs felesége a múlt hónap vége felé egy leánygyermekét szülte és 17 nap múlva egy egészséges fiúgyermeknek adott életet. Az ikrek születése között tehát fél hónavnál hosszabb idő telt el.

Mire nem jó a hideg? A híres angol délsarki utazó, Shakleton eredeti főljagyzást tett a hajápolás terén.

Rájött arra, hogy semmi sem hat olyan kedvezően a haj növesztésére, mint a — hideg. Azok az emberek, a kiket délsarki útjára magával vitt, mind hatalmas hajfürőkkel tértek vissza. „Minél közelebb értünk a sarkhoz, — mondotta Shakleton hadnagy — annál laseabban nőtt a haj, de egyszersmind annál sűrűbben is.” A londoni jégművek igazgatója megerősíti Shakleton véleményét s azt mondja, hogy alkalmazottai között nincs egyetlen kopaszfejű ember sem, mert egész nap a fagypontra alul levő hőmérsékletben dolgoznak.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézősködéseknek eleje vétessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

H. J. es. ez. őrstő Zajugrócz. Hát ön csak azért jött a csendőrséghez, mert máshova nem hívták? Kérheti átvételét szolgálati uton. A hivatalos nyelvi a német. Itt eltöltött ideje közvetlen átlépés esetén beszámít. Illeték hibetöleg az osztrák csendőrségével azonos.

H. C. Mindaddig, a míg nyugdíjazva nincs, előjáró szárnynyugdíjazása után pedig nyilvántartott honvéd-kiegészítő parancsnokságától.

B. M. Kórelméti — sajnálatunkra — nem tejesíthetjük

120. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre.

Fülöp őrmester. Még nincsenek előtervezve. Különböi kaputató a Blum Sándor özögnél Budapest IV, Váci-utca 15. sz.

1. és 2. A felvett végkielégítésből annyi havi hányadot kell visszafizetni, ahány hónap a két évbl hiányzik. Ha nyolcz hónap mullott el távozása óta, akkor a felvett végkielégítésnek még 16 havi hányada térítendő meg, ebben az esetben előzőleg töltött szolgálati ideje az újbló ellátás megállapításánál figyelembe vétetik. 2. Vonatközü kérvény közvetlenül a honvédelmi minisiteriumhoz nyujtandó be.

Bilkey. Legalább 6 középosztály szükséges, de jelenleg már annyi a jelentkező, hogy csak érettségit végzett altisztek bocsátatnak vizgára.

E. őrnagyelő Vári. Mint valóságos szakaszvezetőt a rendszerített zsolddal és összes szolgálati idejének megfelelő altiszti jutalomdíjjal, a mi azonban a csendőr jövedelmét nem haladja meg.

1877. Abban a kollektos helyzetben vagyunk, hogy kételyeit eloszlathatjuk legközelebb örvendötes hírrel fogjunk olvasóinkat meglepni, a mi önt is megnyugtatója. Iogyon tehát még rövid ideig türelemmel!

1876. Igen. Az összes, nem római és görög katolikus vallásúak.

F. A. ny. csendőr Parajd. Attól függ első sorban, hogy a felvizsgálat alkalmával keresetképesnek, vagy keresetképtelennek osztályoztatott-e? Utóbbi esetben követé kiállítás van rá, mert a belügyminisiter — bízott gyakorlat szerint — ilyenkor

CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS
 AZ ÉR ÉS A J. L. pontkültség
 beküldése után vagy után
 .. vétél küldve
 Szenthe Lajos gyógyszerész
 Budapest, Damjanich-utca 2.

nem szokta a nyugdíjmegváltást engedélyezni. A nyugdíjmegváltás egyébként a következő feltételekhez van kötve: a) Kérvényezőnek közhatalosi orvos által kiállított bizonyítvánnyal igazolnia kell azt, hogy egészségi állapotához képest legalább még annyi évig élhet, a mennyi a nyerendő összegnek megfelel. Bevett gyakorlat szerint a legutóbb élvezett ténylegségi illetmények két évi összege utaltatik ki. Hogy tehát önmagának mondjuk: évi 400 kor. nyugdíja helyett 2200 kor. végkielégítés folyósítható legyen, szükséges igazolnia azt, hogy még legalább 10 és fél évig életben marad. b) Helyhatóságilag igazolnia kell azt, hogy a nyerendő végkielégítést egy oly vállalatba fekteti, a mely megélhetését biztosítja. c) A közigazgatási hatóság előtt két tanu jelenlétében írásbelileg ki kell nyilatkoztatni, hogy végkielégítéste esetében egyszer s mindenkorra állami ellátásáról lemond. Ezt a nyilatkozatot az esetben, ha mint nős helyezetelt nyugállományba nevének is alá kell írnia, mert nyugdíjmegváltása esetén neje is elveszti az állami ellátásra való igényét. Az újbóli felvétel iránti kérvény közvetlenül a honvédelmi ministeriumhoz nyújtandó be. Felvétele esetén előbbi illetékeinek élvezetébe lép és előző szolgálati ideje az esetleges újbóli ellátás kiszabásánál — a szolgálati idejéhez hozzászámított tíz évnek figyelmen kívül hagyásával — betudatik.

Holmes csendőr. A református (helvét református) vallás tisztán protestáns vallás úgy ritus, mint tantételeire nézve, míg az anglikán vallás, ritus és vallási ceremóniákra nézve inkább a katolikus valláshoz hasonlít, ellenben vallási tantételeire nézve protestáns. A porosz király (német császár) ágostai evangélikus vallású. Az angol király anglikán vallású. A protestáns vallásokhoz tartoznak: az ágostai evangélikus (lutheranus), a református (kálvinista), az anglikán és még más apró protestáns felekezetek. Ezeknek tanai eltérnek a katolikus állás tanaitól.

1333 örökös. Osztalékra igényt tarthat, ha csak két hónap volt vezényelve. Az a fél, vagy egy nap, melylyel később vonult be, figyelembe alig jöhet, mert ha fogyott volna a közigazgatási vagyoni, úgy abban ő is szenvedő fél lett volna. Abban az esetben azonban, ha az őrs már előre a Pótlék XVI. 11. pontja szerint járt el, úgy osztalékra igénye nincs.

T. J. A f. évi 3. számunkban megjelent szakezikkben megtalálják kérdéseire a választ.

Kék ibolya. 1. Kényszeríteni ugyan nem lehet, de a saját érdekében áll, hogy megtanulja. 2. Kérni szabad, hogy teljesítke, az más kérdés. 3. Nem. 4. Miért ne? 5. Az első magyar általános a legnagyobb. 6. Bizonyosvesztai.

B. Cs. 1. Kérnie kell az engedélyt. 2. éretlenség

911. Beérkezett. Kutatjuk a forrást, a honnan az anyagot merített. Ahhoz a sok és vastag íráshibához nagyon választékos az irály.

101. Érték szeriot minősülő lopás.

P. Zs. Nagyon sajnáljuk.

118. Jó lesz visszatenni oáa, a honnan kezeihez került, mert különben még elverbetik rajta a port! Hogyan jut ilyesmi az eszébe?

J. Gy. örökös. Még nincsenek előtérve. Nem szerezhető be.

Cs. A. csendőr Kraszna. A nős őrsparancsnok az örökösöt és a hetet magánczéljaira igénybe nem veheti. Többi kérdésére az a válaszuk, hogy ha önmagán sérelem esett, éljenek panaszlási jogokkal.

O. T. Semeddig sem; mert ahhoz, hogy nyugdíját külföldön élvezhesse, helygymisztereti engedély szükséges.

M. M. 1. Ha reá lehet deríteni, hogy tetrét három napig készítette elő, akkor önmagának lehet igaza, úgy azonban, ahogy leirta, azt hisszük, a bíróság az enyhébb minősítés mellett döntene. 2. Tudtunkkal jelenleg az őrsökön nincs rendes iskolai napi-foglalkozás, mert e helyett a lecke-feladás lett rendszeresítve, s így az őrsparancsnok a lezokét kikérdezi és egyúttal akkor iskolázik, azaz magyaráz ia iskolázást csak a próbacsendőrökkel avagy fiatal, gyeugo csendőrökkel tart az őrsparancsnok. Kérelmét szemle alkalmával adja elő, bizonyára határozott választ kap. 3. A nagyváradi aliszti tanfolyamba a továbbképző tanfolyamot időrendben végzett csendőrök vézényeltetnek be. Eddig 240 végezte a továbbképző tanfolyamot. Ezekből az év végéig a vizgán elért eredmény sorrendjében előrelkíthatólag 160 lesz bevezényelve.

Balaton. Kérdeze meg őrsparancsnokát.

K. J. Mindkét esetben önmagának van igaza; nem is értjük, hogyan lehet valaki más állásponton.

Sz. J. 1. 1. Szolgálati ügy, annyit azonban mondhatunk hogy nagyon hamis nyomon jár. 2. Politika. 3. A mennyiben ügyolotes: igen. 4. Nem. 5. Érték szerint minősül, tehát éppen úgy járandó el, mintha nem kincstári volna. Erdőgondnokság

T. J. Tudtunkkal nem.

A. 2681—3. A. Nem vállalatjuk magunkra, hanem, ha minden húzás után hozzánk fordul, szívesen utána nézünk. — Ajánlata jó szívre vall; sok szerencsét.

K. J. Alszóirpás. Fordoljon kérelmével közvetlenül illetékos helyre.

A. B. 1. Nem. 2—3. Igazán nem tudhatjuk. Tényleg a legjobb volna, és mégsem? Nem értjük!



MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közshadsereg szerződ. szállítói

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbörből készített kütönlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény mellett szállítását. " " "

Kivánatra árjegyzéket bérmentve kiildünk

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. II. számú esendőrkerület lugosi szárnyának oházbabisztrai őrsze, 1911 január 1-én Nándorhegyre helyeztetett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK

Legfelsőbb elhatározás.

• császári és apostoli királyi Felsege 1910. évi december hó 29-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Ziegler Károly vezérőrnagynak a magyar szent korona országaihoz tartozó esendőrség felügyelőjének, valamint törvényes utódaiknak a magyar nemességét „*Sin omberkio*” előnévvel díjmentesen legkegyelmesebben *adományozni* méltóztatott.

Kineveztetett:

1911 január 1-ével:

A m. kir. I. számú esendőrkerület állományában:
Demény Antal őrmester, *törzsőrmesterré*.

Nyugállományba helyeztetett:

1911 február 1-ével:

Hejja Domokos, m. kir. I. számú esendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, mindennemű népfelkeltési szolgálatra is alkalmatlan”.

Választott lakbelye: Papolecz.

Katonai szolgálati jel:

Az I. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:
Pécsi Imre járásőrmester, 1910 október 20-án.

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:
Szimendity Janos esendőr ez. őrsvezető, 1910 december 30-án:

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:
Keresztési József ez. őrsvezető, 1910 december 28-án.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

Kurkó János, Szűcs Bálint, Gergely Károly, Ujvári Pál, Maczelka József, Kotróczó György, Kiss Ferencz, Szabó Sándor III., Almási János, Bugyi Lajos, Simon Péter II., Széles István, Rácz Lajos, Józsa István, Szabó István II., Kleitsch Arzén, Pópa János II., Vitályos András, Bugyi István, Bittmann János, Bera Ilés, Iberreiter Mladen, Kácsor József, Bencsik István, Laár János és Honae Auxent esendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:

Péter László esendőr 3 darab 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettett.

Zelinka János és Fia

Alap. 1874. utóda ZELINKA ROBERT Alap. 1874.

• KARDGYÁROS, •

a m. kir. csendőrség szerződéses szállítója

Budapest, IX., Üllői-út 59.

Telefon 59-94.

☛ Javítások jutányosan eszköz öltetnek.



Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** házi keltésű díjazással. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre.



VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban ...

A kiadásunkban megjelent Csendőrségi Lexikonból a készlet fogytán van, ajánljuk azok megszerzését 5 korona bolti ár helyett 4 korona árban, amíg a készlet teljesen ki nem fogy.